

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.VI.39.287/2010/5.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága dr. Tasnádi Gábor ügyvéd által képviselt felperesnek a Közbeszerzések Tanácsa Közbeszerzési Döntőbizottság alperes ellen közbeszerzési határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Fővárosi Bíróságon 19.K.33.221/2009. számon megindított és a Fővárosi Ítéltábla 2010. június 16-án kelt 3.Kf.27.181/2010/3. számú ítéletével befejezett perben a jogerős ítélet ellen a felperes által 9. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott helyen és napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Ítéltábla 3.Kf.27.181/2010/3. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy az új eljárásban az alperesnek az alaptalan kérelem elutasításáról és az igazságszolgáltatási díj, a jogorvoslati eljárás során felmerült költségek viseléséről kell rendelkeznie.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 50.000 (ötvenezer) forint másodfokú és 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

A le nem rótt összesen 52.000 (ötvenkettőezer) forint fellebbezési illetéket és a 36.000 (harminchatezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2009. március 15-én megküldött és a Közbeszerzési Értesítőben 2009. április 6-án megjelent hirdetményében a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) IV. fejezet 9. címe szerinti egyszerűsített tárgyalásos eljárást indított munkásszállás helyek biztosítására kettő és három ágyas szobákban, lehetővé téve a részekre történő ajánlattételt a két részre, azaz két különböző városra vonatkozóan. A bírálati szempontok között egyik részszerzőként a munkásszállás két és három ágyas szobákra vonatkozó napi nettó ára volt meghatározva. A tárgyalás lefolytatásának menetét akként határozta meg, hogy az ajánlattevőkkel együttesen tárgyal részaajánlatonként külön-külön, szükség esetén több fordulóban. Az első tárgyalás időpontja az 1. részre 2009. május 11., a 2. részre május 12. volt, amelyet később az ajánlatkérő elhalasztott a munkásszállók helyszíni megtekintése miatt.

Az ajánlatételi határidőre három ajánlat érkezett. Az 1. rész tekintetében az egyik ajánlat a két ágyas szobára árajánlatot nem tartalmazott.

Az ajánlatkérő 2009. június 16-án mind a három ajánlattevőt felhívta az első tárgyalási fordulón való részvételre.

A kérelmező 2009. június 19-én jogorvoslati kérelmet nyújtott be a közbeszerzési eljárás 1. része tekintetében, amelyben a hiányos adattartalmú ajánlat érvénytelenségére hivatkozott és sérelmezte, hogy azt az ajánlattevőt is meghívták a tárgyalásra.

Az alperes a 2009. július 8-án kelt D.297/10/2009. számú határozatával megállapította, hogy a felperes megsértette a Kbt. 81.§ /3/ bekezdését. Felhívta az ajánlatkérő felperest, hogy a közbeszerzési eljárás folytatása során a Kbt.-ben és a határozatban foglaltak figyelembe vételével járjon el. Határozata indokolása szerint a bírálati részszerzőkre tett ajánlati elem a Kbt. 83.§ /2/ bekezdése értelmében nem pótolható, ezért egy ajánlati elem, megajánlás hiánya olyan tartalmi hiány, amely nem orvosolható. Az egyszerűsített tárgyalásos eljárásban során az ajánlati kööttség nem érvényesül, de az eljárásra megfelelően alkalmazni kell a Kbt. 127.§ /2/-/4/ bekezdését és 128.§-át. Az ajánlattevő a tárgyalás során módosíthatja az ajánlatát, de a hiányzó ajánlati elem a tárgyaláson az ajánlat módosításával sem pótolható. A Kbt. ténylegesen nem szabályozza, hogy az ajánlatkérőnek egy ajánlat érvénytelenné nyilvánítására vonatkozó döntését mikor kell meghoznia, csak azt írja elő, hogy legkésőbb az eredményhirdetésen ki kell hirdetni a közbeszerzési eljárás eredményét, így az ajánlatok érvényességét, vagy érvénytelenségét. A jelen eset azonban speciális, már az ajánlatok bontásakor egyértelműen megállapítható volt az egyik ajánlat nem pótolható tartalmi hiánya, ezért a hiányos ajánlatot tevő a tárgyaláson nem vehet részt, nincs miről tárgyalni, emiatt az ajánlatkérőnek már a tárgyalás megkezdése előtt meg kell állapítania ennek az ajánlatnak az

érvénytelenségét. Egy ajánlati elemet nem tartalmazó ajánlatot tevő tárgyalásba való bevonása sértheti a többi ajánlattevő jogos érdekét, esélyegyenlőségét, mert kihathat a versenytársak vállalásaira, befolyásolva őket az ajánlat módosításában.

A felperes keresetet nyújtott be az alperes határozatának felülvizsgálata iránt. Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint az alperes helytállóan állapította meg azt, hogy a kifogásolt ajánlat olyan tartalmi hiányban szenved, amely hiánypótlás során nem pótolható, az ajánlat módosításával sem orvosolható az ajánlati ár hiánya. Az alperes arra a következtetésére is helytállóan jutott, hogy az ilyen hiányos ajánlatot tevő tárgyalásba való bevonása sértheti a többi ajánlattevő jogos érdekét, esélyegyenlőségét. Az alperes a határozatát a Kbt. 81.§ /3/ bekezdése megsértésére alapította, azonban ez a rendelkezés nem írja elő a tárgyalások megkezdése előtt az ajánlat érvénytelenné nyilvánításának kötelezettségét, ezt a rendelkezést a felperes nem sértette meg. Az érvénytelenné nyilvánítást az ajánlatok elbírálása során teszi kötelezővé, amelyre a jelen tárgyalásos eljárás esetében csak a tárgyalások befejezésével, az eredményhirdetéskor kerülhet sor. A jogalkotó nem rendezte ezt a kérdést, joghézagról van szó, ezért az alapelvi rendelkezéseket kell ilyen esetben a joghézag kitöltésére „segítségül hívni”. A Kbt. 1.§-ban megfogalmazott esélyegyenlőség sérelme felmerülhet, azonban az alperes nem ennek megsértésére alapította a határozatát, arra csak az indokolásban hivatkozott, ezért az alperes által a határozat rendelkező részében hivatkozott jogsértés elkövetésének hiányában az alperes határozatát jogsértőnek tekintette, azt hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárásra kötelezte előírva az esélyegyenlőség sérelmének vizsgálatát.

Az ítélet ellen mindkét fél fellebbezést nyújtott be. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította. A másodfokú bíróság ítéletében rámutatott, hogy az alapelvek érvényesülését az egyes tételes rendelkezések biztosítják, konkrét tartalmat adva az alapelvi követelményeknek. Amennyiben tételes rendelkezés nem rendelkezik valamely alapelvi kérdésről, akkor vehető alapul az alapelvi rendelkezés a jogszerű magatartás vizsgálatához. Az elsőfokú bíróság csak a keresettel támadott határozatban megállapított jogsértés jogszerűségét vizsgálhatta. Az elsőfokú bíróság tévesen jutott arra a megállapításra, hogy joghézag áll fenn. Hangsúlyozta a másodfokú bíróság, hogy csak olyan ajánlatkérői magatartás kérhető számon, amely a Kbt.-ből következik, vagy jogértelmezési módszerrel levezethető. Az egyszerűsített tárgyalásos eljárásban a nem pótolható ajánlati elem hiányában nem volt jogszerű lehetősége az érvénytelen ajánlatot tevővel a tárgyalást lefolytatni, mert az ajánlatok elbírálása nem egy döntés, hanem egy döntési folyamat, amelyet a Kbt. 81.§ /6/ bekezdése is alátámaszt. A Kbt. 146.§-ban

szabályozott eljárásra a Kbt. 151.§ /9/ bekezdése utaló szabálya folytán alkalmazandók a nyílt eljárás szabályai, többek között a Kbt. 127.§ /4/ bekezdése is. Az eredményhirdetés indokolt esetben korábban is megtartható, a Kbt. 81.§-a szerinti vizsgálat során észlelhető az ajánlat tartalmi hiányossága miatti érvénytelensége, ezért az az ajánlat a tárgyalásig nem juthat el. A Kbt. szabályozásából adódóan ezért, a tételes jogi szabályozáson alapulva, az érvénytelen ajánlat nem tárgyalható. Ebben a jogvitában az esélyegyenlőség sérelmének vizsgálata a helyes jogértelmezést segítette, nem alapelvi sérelmen alapult a döntés. Mindezek alapján a másodfokú bíróság az alperes határozatát megalapozottnak tartotta, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte a jogerős ítélet „megváltoztatását” és a keresetének helyt adó határozat hozatalát. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Kbt. 81.§ /1/, /3/ és /6/ bekezdését. Az egyszerűsített eljárás nem kétszakaszos, csak egyszakaszos, és a rá vonatkozó szabályok nem írják elő a tárgyalások megkezdése előtt az ajánlatok érvénytelenségének kimondását. Az érvénytelen ajánlat is eljut az értékelésig, csak akkor már a bírálati szempont nem kerül az érvénytelenség miatt értékelésre. A másodfokú ítélet tételes jogi levezetésre hivatkozik, de a Kbt. egyetlen rendelkezése sem írja elő - ezt az alperes is elismerte - az eredményhirdetés előtt az ajánlat érvénytelenségének megállapítását. A másodfokú bíróság konkrét jogsértést nem rótt a felperes terhére, ennek hiányában marasztalás nem állapítható meg. A másodfokú bíróság az alapelveknek megfelelő konkrét jogszabályi rendelkezések számon kérhetőségét szögezte le, mégis konkrét szabályozást nem jelölt meg megsértett rendelkezésként. Az alapelvi sérelem nem volt vizsgálható, mert az nem volt a kérelmező jogorvoslati kérelmének tárgya. A Kbt. 81.§ /3/ bekezdése megsértésre nem került, mert nem írja elő, hogy mikor köteles az ajánlatkérő az ajánlat érvénytelenségét kimondani.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ /1/ bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alapos.

A megállapított tényállás nem volt vitatott a felek között, a jogvita tárgya csak az a jogkérdés volt, hogy egy ajánlati elemet nem tartalmazó ajánlat érvénytelensége az egyszerűsített tárgyalásos eljárás során mikor mondható ki, az érvénytelen ajánlatot tevő a tárgyalásba bevonható-e.

Az alperes e kérdés vizsgálata során a Kbt. 81.§ /3/ bekezdés megsértését állapította meg, rögzítve ugyanakkor a határozatában, hogy nincs a Kbt.-nek erre a kérdésre konkrét szabályozása, de úgy vélte, hogy az eljárás specialitásából adódóan az ajánlatok bontása során kiderülő nyilvánvaló érvénytelenségi okot az ajánlatkérő nem hagyhatja figyelmen kívül és az érvénytelenséget már a tárgyalások megkezdése előtt meg kell állapítania. Érvként hozta fel az alperes az érvénytelen ajánlatot tevő tárgyalásba való bevonása ellen az esélyegyenlőség esetleges sérelmét. Hangsúlyozza a Legfelsőbb Bíróság, hogy az alperes egy jogsértést, a Kbt. 81.§ /3/ bekezdésének megsértését állapította meg, de alapelvi sérelmet nem. A másodfokú bíróság ezért helytállóan állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság tévesen, a Pp. 215.§-át megsértve járt el és írta elő a Kbt. 1.§-a megsértésének vizsgálatát az új eljárásban.

Alapelvi sérelem hiányában csak az volt vizsgálható, hogy a felperes a határozatban hivatkozott Kbt. 81.§ /3/ bekezdését megsértette-e. A másodfokú bíróság ebben a kérdésben a Kbt. 81.§-ának szabályozását áttekintve arra a következtetésre jutott, hogy az ajánlatkérőnek az ajánlatok elbírálása folyamata során az érvénytelen ajánlatot ki kell szűrnie és az ilyen ajánlat nem juthat el a tárgyalásig. Érvként hozta fel a kétszakaszos tárgyalásos eljárást, ahol az első szakasz az érvénytelen ajánlatok kiszűrésére szolgál. A másodfokú bíróság által hivatkozott kétszakaszos eljárások első szakasza a kizárásra, alkalmatlanságra, érvénytelenségre vonatkozó vizsgálatokat követően a Kbt. 100.§ /1/ bekezdése és 116.§ /1/ bekezdése értelmében döntéssel zárul. Ezeknek a rendelkezéseknek az alkalmazását azonban a Kbt. 151.§ /9/ bekezdés folytán alkalmazni nem lehet, ezért érvként sem hozhatók fel.

Az egyszakaszos eljárás jellegéből fakadóan nincs olyan „szűrő”, mint amire a másodfokú bíróság hivatkozott és nincs a Kbt.-ben konkrét szabályozás az ajánlatok bontásánál felmerülő nyilvánvaló és nem pótolható hiányosság miatti érvénytelenség esetére. Az ajánlatok elbírálásáról szóló tájékoztatásra és az eredményhirdetésre vonatkozó szabályok együttesen egy cím alatt kaptak helyet. A Kbt. 93.§ /1/ bekezdésében foglalt döntés meghozatalára a Kbt. 81-92.§-ok szerinti folyamat eredményeként kerül sor. Az ajánlat érvénytelenségének megállapítására az ajánlatok elbírálását követően kerülhet sor, így a Kbt. 81.§ /3/ bekezdés megsértésére nem kerülhet sor az egyszakaszos, egyszerűsített tárgyalásos eljárásban, ha az ajánlatok bontásakor az ajánlatkérő nem állapítja meg az egy ajánlati elemet nem tartalmazó ajánlat érvénytelenségét - ezt előíró konkrét rendelkezés hiányában.

Mindezek alapján a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabályokat megsértette, ezért a jogerős ítéletet a Pp. 275.§

/3/ bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a Pp. 340.§ /2/ bekezdés a/ pontjában foglalt döntés meghozatalára való feljogosítás hiányában az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ /2/ bekezdése alapján helybenhagyta azzal, hogy az alperesnek az új eljárásban az alaptalan kérelem elutasításáról és a Kbt. 340.§ /2/ bekezdés f/ pontja szerinti díj és költségviselésről kell rendelkeznie.

A pervesztes alperes a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján köteles a felperes jogi képviselettel felmerült másodfokú és felülvizsgálati perköltsége megfizetésére.

Az alperes személyes illetékmentessége folytán a tárgyi illetékfeljegyzési jog miatt le nem rótt fellebbezési illetékeket és a felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/19896.(VI.26.) IM rendelet 14.§-a alapján az állam viseli. A fellebbezési illetékek és a felülvizsgálati eljárási illeték mértékét az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39.§ /3/ bekezdés c/ pontja, 46.§ /1/ bekezdése és 50.§ /1/ bekezdése határozza meg.

Budapest, 2011. szeptember 12.

Dr. Kárpáti Zoltán sk. a tanács elnöke, Dr. Márton Gizella sk. előadó bíró, Dr. Sperka Kálmán sk. bíró

A kiadmány hitelül

bírósági írnok